

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

21 april 2004

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Koen Helsen –

**houdende wijziging van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand,
gecoördineerd op 4 april 1990, wat betreft de gerechtelijke jeugdbijstand
ter bescherming tegen mishandeling en verwaarlozing in urgente gevallen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Veerle Declercq en mevrouw Ria Van Den Heuvel**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Koen Helsen.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

de heren Jacques Devolder, Koen Helsen, mevrouw Erna
Van Wauwe, de heer Bob Verstraete ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Carlo Daelman, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

755 (2001-2002)

- Nr. 1 : Voorstel van decreet
- Nr. 2 : Advies van het Kinderrechtencommissariaat
- Nr. 3 : Verslag over hoorzitting
- Nr. 4 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
A. Vergadering van 7 februari 2002 – Toelichting door mevrouw Patricia Ceysens, indiener . .	4
B. Vergaderingen van 18 maart en 1 april 2004	5
I. Algemene bespreking	5
II. Artikelsgewijze bespreking en stemming	8
III. Wegstemmen van de reflectietermijn en eindstemming	10
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	11

DAMES EN HEREN,

Op 7 februari 2002 werd in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen het voorstel van decreet houdende wijziging van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990, wat betreft de gerechtelijke jeugdbijstand ter bescherming tegen mishandeling en verwaarlozing in urgente gevallen (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 755/1*) toegelicht.

Het Kinderrechtencommissariaat bracht een advies uit over het voorstel van decreet (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 755/2*).

Op 14 juli 2003 werd het voorstel van decreet overgenomen door de heer Koen Helsen.

Op 8 mei 2003 werd een hoorzitting georganiseerd (verslag zie *Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 755/3*). Het voorstel werd verder besproken en afgehandeld op 18 maart en 1 april 2004.

A. Vergadering van 7 februari 2002

– *Toelichting door mevrouw Patricia Ceysens, indiener*

Mevrouw Patricia Ceysens, indiener, stelt dat voorliggend voorstel van decreet zijn oorsprong vindt in de rondetafelconferentie die tijdens de vorige legislatuur in het Vlaams Parlement werd gehouden over bijzondere jeugdbijstand. Een van de schrijvende knelpunten die toen naar voren werden gebracht, is de carrousel die ontstaat wanneer kinderen in de hoogdringende procedure voor de bescherming van jongeren terecht komen. De jeugdrechter kan in zaken van hoogdringendheid optreden na aanmelding door het parket. De jeugdrechter neemt dan een maatregel.

Het eerste probleem is dat deze maatregelen uiterst beperkt zijn. De jeugdrechter kan in dit geval niet dezelfde maatregelen nemen als wanneer er geen hoogdringendheid is. Zo kan de jeugdrechter geen opname in het ziekenhuis opleggen, terwijl dat bij aanmeldingen van mishandeling juist de maatregel is die men zou moeten kunnen opleggen. Wanneer de jeugdrechter een maatregel heeft opgelegd, komt men in een vacuüm terecht. Gedurende vijfenveertig dagen is niemand nog bevoegd over het dossier. De jeugdrechter is verplicht het dossier over te zenden aan de vrijwillige hulpverlening. Het dossier komt dan bij het comité voor bijzondere jeugdbijstand toe, waar men vijfenveertig dagen heeft om het op te nemen. Wanneer het co-

mité dat doet na dertig dagen, heeft er gedurende dertig dagen een vacuüm bestaan. Gedurende die periode is er niemand nog meester over het dossier. De jeugdrechter mag niets meer ondernemen tot er een oplossing komt van de vrijwillige hulpverlening. Wanneer er geen oplossing van de vrijwillige hulpverlening komt, gaat het dossier naar de bemiddelingscommissie. Na vijfenveertig dagen komt het dan opnieuw bij de jeugdrechter terecht, die dan de volheid van bevoegdheid krijgt en een aantal maatregelen kan opleggen. Dit is de fameuze carrousel die door heel wat hulpverleners die aan de rondetafelconferentie deelnamen, aan de kaak werd gesteld. Ze wilden dat hier een halt aan werd toegeroepen, juist omdat het hier gaat over dringende situaties waarbij heel vaak sprake is van mishandeling. Er werd toen een poging ondernomen om hiervoor een oplossing te vinden, maar er werd geen unanimititeit bereikt. Men heeft zich dan beperkt tot in de motie van aanbeveling tot besluit van de maatschappelijke beleidsnota Bijzondere Jeugdzorg (*Parl. St. VI. Parl. 1998-1999, nr. 1354/2*) te stellen dat deze procedure moet worden herzien.

De spreker is er zich van bewust dat een procedure op verschillende manieren kan worden herzien. Dit voorstel houdt in dat wanneer er in hoogdringende gevallen een aanmelding bij de jeugdrechter komt van mishandeling of verwaarlozing, de jeugdrechter kennis neemt van het dossier. Ten eerste zou hij dan de volheid van bevoegdheid hebben en alle maatregelen kunnen nemen, dus niet enkel uitsluitend de beperkte maatregelen die in het decreet worden opgesomd. Dit betekent een verruiming ten opzichte van de huidige procedure. Ten tweede zou hij ook bevoegd blijven. Uiteraard kan de jeugdrechter wanneer hij zelf voelt dat er vrijwillige hulpverlening mogelijk is, het dossier op elk ogenblik spontaan overmaken aan het comité. Er moet wel komaf worden gemaakt met het vacuüm van vijfenveertig dagen en het vervolgens overmaken van het dossier aan de bemiddelingscommissie. In meer dan 60 percent van de gevallen is het uiteindelijk toch de jeugdrechter die nadat vijfenveertig dagen verloren zijn gegaan, het dossier op zijn tafel krijgt.

De vorderingsgrond wordt beter omlijnd. Dit werd ook gevraagd door de ervaringsdeskundigen – nu de groepen voor de kansarmen – die hier het woord namen. Ze wilden wel spreken over de volheid van bevoegdheid van de jeugdrechter, maar enkel wanneer de vorderingsgronden duidelijk afgelijnd zouden zijn. Zo weet men ook op voorhand in welke gevallen het de jeugdrechter is die de zaak behandelt en wanneer er niet meer systematisch wordt doorverwezen naar de vrijwillige hulpverlening.

Voor de vorderingsgrond wordt gekozen voor de uitdrukkelijke libellering van artikel 19 van het Kinderrechtenverdrag, dat omschrijft in welke gevallen de staten die het verdrag hebben ondertekend verplicht zijn om bijzondere maatregelen ter bescherming van kinderen te nemen. Dit gaat over “alle vormen van lichamelijk en geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing, ..., mishandeling of exploitatie met inbegrip van seksueel misbruik, terwijl het kind onder de hoede is van de ouder, ... of iemand anders die de zorg voor het kind heeft”. Indien er in deze gevallen een aanmelding komt van het parket bij de jeugdrechter, dan is het de jeugdrechter die bevoegd is en bevoegd blijft en alle mogelijke maatregelen kan bevelen waarvan hij denkt dat ze opportuun zijn. Er zullen dus geen beperkingen meer zijn die door het decreet worden opgelegd. In deze gevallen zal een gedwongen opname in het ziekenhuis dus kunnen gebeuren.

De spreker stelt dat ze reeds reacties heeft gekregen op haar voorstel van groeperingen van kansarmen, van de vereniging van ouders van geplaatste kinderen, en van een aantal jeugdrechters.

B. Vergaderingen van 18 maart en 1 april 2004

I. Algemene bespreking

De heer *Koen Helsen* kondigt de indiening aan van twee amendementen. Vooral het amendement op artikel 2 is van belang voor de algemene bespreking. Het amendement dat de heer Koen Helsen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heren Jan Roegiers en Jan Van Duppen hebben ingediend, strekt ertoe artikel 2 te vervangen door wat volgt :

“Artikel 2

In artikel 22, eerste lid, van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990, wordt 2° vervangen door wat volgt :

“2° wanneer het openbaar ministerie aantoonst dat tegelijk de volgende voorwaarden zijn vervuld :

- een afdwingbare pedagogische maatregel is dringend noodzakelijk ;
- er zijn voldoende ernstige aanwijzingen dat de minderjarige onmiddellijk moet worden

beschermd tegen een vorm van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik ;

- het verlenen van hulp en bijstand op vrijwillige basis is niet meteen mogelijk.”. (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 755/4, amendement nr. 1).

Dit amendement past de tekst van artikel 2 aan aan de opmerkingen van de hoorzitting. Zo wordt duidelijk gemaakt dat aan de voorwaarden tegelijkertijd moet worden voldaan. Er moet niet langer worden aangetoond dat de minderjarige moet worden beschermd, maar het is voldoende dat er ernstige aanwijzingen zijn. Ten slotte wordt verduidelijkt dat de minderjarige onmiddellijk moet worden beschermd.

De aanleiding voor het voorstel van decreet was de motie van aanbeveling tot besluit van de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg, stelt mevrouw *Trees Merckx-Van Goey*. Zij beaamt dat de problematiek van de dringende procedure daar als urgent werd aangekaart. Het voorstel van decreet stelt drie wijzigingen voor : 1. een verfining van de uitzonderlijke vorderingsgrond in geval van problematische opvoedingssituatie (POS) ; 2. een uitbreiding van de mogelijke maatregelen ; en 3. de afschaffing van de 45-dagenregeling.

Op de hoorzitting werden een aantal kritische opmerkingen gemaakt. De heer Dirk Broos, projectleider integrale jeugdhulp (IJH), vond het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) een goede basis voor de formulering van de vorderingsgrond bij hoogdringendheid. Hij was wel bevreesd dat de definitie te breed is. Hij was bezorgd dat dat aanleiding zal geven tot een te groot interventionisme zonder dat er zicht is op de complementaire rechtswaarborgen. Hij vreesde dan ook dat het subsidiariteitsbeginsel in gevaar zou komen. Ook in de werkgroep Dwang binnen IJH pleit men voor een engere definiëring. Als er toch een ruimere definitie gehanteerd wordt, dan moeten de rechtswaarborgen erbij gespecificeerd worden, zoniet zal dat voor de cliënten niet het verhoopde positieve effect hebben. Tegelijkertijd stelde de heer Broos dat het expliciteren van een vorderingsgrond eigenlijk zou moeten worden gekoppeld aan het bijsturen of optimaliseren van de zogenaamde klassieke vorderingsgrond. De werkgroep Dwang acht het noodzakelijk om in dergelij-

ke situaties maatregelen te kunnen nemen die alleen voor de ouders gelden. Kortom, over de vorderingsgrond bij hoogdringendheid adviseerde de heer Broos om de ene rechtsgrond niet fragmentarisch verder te expliciteren, maar te koppelen aan de aanpassing en optimalisering van de klassieke vorderingsgrond. Hij vroeg om dat ook af te stemmen op de werkzaamheden van de werkgroep Dwang. Het was volgens hem cruciaal dat de rechtswaARBorgen complementair uitgewerkt worden.

Volgens de heer Dirk Broos is de huidige procedure bij urgentie zeer verwarrend. Zelfs de hulpverleners hebben het moeilijk om de procedure te doorgronden. Vereenvoudiging is dus nodig. De korte duur moet wel vaststaan. De heer Broos vond dus dat de procedure inderdaad vereenvoudigd moet worden, maar ze moet blijven beantwoorden aan de specificiteit van een hoogdringende situatie. Het afschaffen van de 45-dagenregeling zorgt inderdaad voor een vereenvoudiging, zei de heer Broos, maar een nieuwe procedure moet ervoor zorgen dat er direct kan worden opgetreden en dat de veiligheid van alle betrokkenen gegarandeerd is.

Ten slotte adviseerde de heer Broos om het maatregelenpakket slechts beperkt te differentiëren en in functie van de mogelijkheden om de aangepaste hulp op langere termijn te bepalen. Integrale jeugdhulp (IJH) vroeg uitdrukkelijk om de definitieve bespreking van het voorstel van decreet af te stemmen op de werkzaamheden van IJH. De heer Broos stelde voor dat de aanbevelingen uit de hoorzitting besproken worden in de verschillende werkgroepen Dwang, Positie van de cliënt en Bemiddeling, en doorgegeven worden aan de proefregio's. De resultaten op die drie actieterreinen werden het best onderling afgestemd. Dat zou dan kunnen resulteren in een omvattend standpunt dat ten laatste in december 2003 kon worden goedgekeurd.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verwijst verder naar de uiteenzetting van de heer Herbert Van Keymeulen, afdelingshoofd Bijzondere Jeugdbijstand. Hij sloot zich aan bij de herziening van de 45-dagenregeling als een van de aanbevelingen van de maatschappelijke beleidsnota. De herziening moest alleszins samen met de besluitvorming in het kader van IJH behandeld worden. Omwille van de maatschappelijke noodzaak moet dwang integraal deel uitmaken van de integrale jeugdhulpverlening.

Voorts citeert mevrouw Trees Merckx-Van Goey de heer Karel Henderickx, afdelingshoofd Gemeenschapsinstellingen, en tevens spreker op de

hoorzitting. Inzake de vorderingsgrond zei hij voorlopig de formulering van de integrale jeugdhulpverlening te verkiezen, namelijk : de bedreiging van de fysieke en psychische integriteit, en de affectieve, morele en intellectuele ontplooiingsmogelijkheden. Mevrouw Merckx merkt op dat dit niet in het voorstel van decreet, noch in het amendement terug te vinden is. De formuleringen in het voorstel van decreet zouden volgens de heer Henderickx maken dat het openbaar ministerie of de jeugdrechter ze ook kan gebruiken om andere zaken aan te pakken, bijvoorbeeld het feit dat vrijwillige hulpverlening niet kan worden georganiseerd omdat de structuur ervan op dat moment niet beschikbaar is of omdat de aangepaste hulp niet direct beschikbaar is. In die zin waarschuwde hij de commissie voor de accuraatheid van de formulering. Hij zei ook dat het recht op hulpverlening en het statuut van de minderjarige niet in dezelfde context opgenomen moeten worden.

Wat de maatregelen betreft ging de heer Henderickx in op het terechte voorbeeld dat de huidige formulering niet toelaat dat de jongere, die absoluut medische zorg nodig heeft, in een ziekenhuis opgenomen wordt. De jeugdrechter kan dit niet beslissen. Volgens de heer Henderickx is het de vraag of de garantie van medische zorg een zaak is die in de bijzondere jeugdbijstand geregeld moet worden. Toch gaf hij de voorkeur aan een regeling hier boven helemaal geen regeling. Dat voorbeeld kan echter snel opgelost worden door een nieuwe paragraaf toe te voegen in artikel 27 van de gecoördineerde decreten, waar alle maatregelen opgenomen zijn. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt vast dat de indieners van het amendement bij artikel 3 deze suggestie niet gevolgd hebben.

De heer Henderickx waarschuwde ook voor het zomaar opentrekken van de waaier van mogelijkheden. Dat heeft als nefast gevolg dat jongeren geplaatst zullen worden in voorzieningen die daar op dat moment niet voor zijn uitgerust. Crisisonthaal is op dit moment een specialisatie van de onthaal- en oriëntatiecentra en van een deel van het aanbod binnen de gemeenschapsinstellingen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey zegt deze bezwaren van de sprekers tot de hare te maken en verwacht hierop een antwoord van de minister of de indieners van de amendementen.

De kinderrechtencommissaris, mevrouw Ankie Vandekerckhove, was niet zo kritisch over het voorstel. Zij was terecht verheugd over de overname uit artikel 19 van het IVRK. Dit is immers een verbetering in vergelijking met vroeger.

Professor Put en mensen uit het werkveld (zie hoorzitting) daarentegen hebben hun bezorgdheid geuit over de coherentie van de constructie dwang in de hoogdringendheid, de relatie tussen de sociale en de gerechtelijke jeugdbescherming en tussen het Vlaamse en het federale niveau. Er is volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey geen duidelijkheid over de Vlaamse bevoegdheden in de toekomst. Op de federale tweedaagse over Justitie zijn recent nog de als misdaad omschreven feiten aan bod gekomen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey meent dat een wijziging aan de decreetgeving – hoe terecht de bekommernis is – de hulpverlening niet mag hypothekeren. In dat verband heeft het lid vragen bij het amendement dat artikel 2 vervangt. Het is reeds een verbetering ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel. Er wordt deels rekening gehouden met de opmerkingen van professor Put over de voorgrond bij hoogdringendheid in POS-zaken. Zo wordt gesteld dat tegelijkertijd aan de opgesomde voorwaarden moet voldaan worden. Er moet niet langer worden bewezen dat de minderjarige moet worden beschermd. Professor Put zei dat bijzonder moet worden omgesprongen met preventieve ingrepen. Ook daar is het belangrijk om na te gaan of de tekst geen aanleiding zal geven tot te vergaande inmenging van de jeugdmagistraten in de verhoudingen binnen een gezin.

Op de hoorzitting werd duidelijk de noodzaak onderstreept van de link naar de integrale jeugdhulp, zegt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. In het voorstel van decreet betreffende de integrale jeugdhulp, in hoofdstuk IX – Gerechtelijke jeugdhulp, wordt “maatschappelijke noodzaak” niet gedefinieerd. Er wordt aan de Vlaamse regering gevraagd een rapport in te dienen bij het Vlaams Parlement over de overgang van jeugdhulp, waarmee de personen tot wie die hulp zich richt, hebben ingestemd, naar gerechtelijke jeugdhulp en over de verhouding tussen de gerechtelijke jeugdhulp en de integrale jeugdhulp. Er worden dan verschillende consideransen opgesomd die volgens het lid veeleer thuishoren in een voorstel van resolutie. In het voorstel van decreet IJH wordt over de component van de dwang, en de precieze invulling ervan, geen keuze gemaakt. De bezwaren die op de hoorzitting werden geuit, blijven dus bestaan.

Werd er over de nieuwe formulering met de federale minister van Justitie overleg gepleegd, vraagt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Is hierover een akkoord? De nieuwe formulering is van belang voor het openbaar ministerie en voor de jeugdmagistraten.

Het heeft volgens het lid niet veel zin om de gecoördineerde decreten inzake de bijzondere jeugdbijstand te wijzigen, om dan via het voorstel van decreet betreffende IJH een volmacht aan de regering te geven om bij overgangsbepaling al de nodige aanpassingen te doen opdat de visie achter IJH ook in de dringende maatregelen tot uiting komt. Spreker heeft bezwaar tegen die volmacht. Het parlement dient hierover te beslissen.

De heer *Koen Helsen* is de mening toegedaan dat het amendement op artikel 2 duidelijk is en tegemoetkomt aan de opmerkingen tijdens de hoorzitting. Voor hoogdringende gerechtelijke hulpverlening in POS-situaties moet tegelijkertijd aan de volgende voorwaarden worden voldaan: 1. een afdwingbare pedagogische maatregel is dringend noodzakelijk; 2. er zijn voldoende ernstige aanwijzingen dat de minderjarige onmiddellijk moet worden beschermd tegen een vorm van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik; 3. het verlenen van hulp en bijstand op vrijwillige basis is niet meteen mogelijk. Het is ook duidelijk dat de minderjarige onmiddellijk moet worden beschermd. Voor het overige verwijst de heer Koen Helsen naar de toelichting, blz. 3, punt 4.

Mevrouw *Adelheid Byttebier*, Vlaams minister voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, sluit zich bij de vorige spreker aan. Men kan zich afvragen of dit de ideale formule is om dringende gerechtelijke maatregelen te nemen. Allicht zijn er nog andere mogelijkheden. Er zal meer duidelijkheid zijn als het rapport in de zomer van 2005 klaar is. Alvast geeft dit instrument meer mogelijkheden, ook voor de jeugdrechters die daartoe vragende partij zijn. Wordt er aan de Vlaamse regering een volmacht gegeven? De minister meent van niet. Elke wijziging van decreet moet door het parlement goedgekeurd worden.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* stelt vast dat men de notie dwang dus niet wil opnemen in het voorstel van decreet IJH. Mevrouw *Ria Van Den Heuvel* repliceert dat dit voorstel ingrijpt in sectorale decreetgeving, namelijk in die van de bijzondere jeugdbijstand. In IJH is de notie dwang opgenomen; daarover kan de heer Broos nog onderzocht worden. Daarover komt evenwel een evaluatie op korte termijn, en dan kunnen de zaken op dat moment duidelijk gesteld worden. Op dit ogenblik wensen de meerderheidspartijen het ene en het andere uit elkaar te houden. Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* wijst erop dat dit in tegenstelling

is met hetgeen verschillende sprekers op de hoorzitting bepleit hebben, namelijk de koppeling aan de werkzaamheden in de werkgroep Dwang, aan de werkzaamheden in IJH.

De verwijzing naar de toelichting door de heer Helsen is geen antwoord op de vragen, vindt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. De toelichting was gekend door de sprekers op de hoorzitting en hun opmerkingen sloegen daar dus ook op. De heer *Koen Helsen* repliceert dat de wijziging een vraag van de jeugdrechters is. Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* had daarom graag vernomen of er overleg geweest is met de minister van Justitie en met de jeugdrechters over de nieuwe formulering voor de 45-dagenregel. Spreker had graag hun standpunt gekend. Aangezien de minister niet op deze vraag geantwoord heeft, veronderstelt het lid dat er geen overleg geweest is en dat er geen standpunt van de jeugdrechters op papier staat.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt het geen argument dat dit voorstel ingrijpt op een sectorale decreetgeving. Het is net eigen aan de IJH dat het een vrijbrief geeft om ook in sectorale regelgeving in te grijpen. Artikel 28 van het voorstel van decreet betreffende de IJH bepaalt onder meer het volgende over het rapport waarnaar reeds werd verwezen : “Het rapport heeft met name betrekking op de wijze waarop in de jeugdhulp moet worden omgegaan met situaties waarin jeugdhulp maatschappelijk noodzakelijk wordt geacht, op de formulering van de vorderingsgronden, op de toegang tot de gerechtelijke jeugdhulp, op de mogelijkheid voor de jeugdrechtbank om maatregelen uit te spreken ten aanzien van degenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben en op de organisatie, de inhoud, de uitvoering, de voortgangsbewaking, de afronding en de nadere regelen van de gerechtelijke jeugdhulp.”. Spreker vraagt zich af waarom het nu nodig is reeds een formulering van de vorderingsgrond op te nemen, als er tegelijk het signaal wordt gegeven dat men de evaluatie van dwang (het rapport) wil afwachten. Dan had men dit reeds veel vroeger kunnen doen, of had men er binnen IJH een prioriteit van moeten maken. Een dergelijk belangrijke formulering verandert men niet om het jaar, vindt mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

De heer *Koen Helsen* antwoordt dat het voorstel al lang in behandeling is. Het wordt nu bijgestuurd. Of het te vroeg of te laat is, daarover kan men eeuwig discussiëren. Het is zoals de minister zei : dit voorstel is een eerste stap en een verbetering. En de toekomst zal het verder uitwijzen.

II. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Artikel 1 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 2

De heer Koen Helsen, mevrouw Ria Van Den Heuvel en de heren Jan Roegiers en Jan Van Duppen hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt artikel 2 te vervangen door wat volgt :

“Artikel 2

In artikel 22, eerste lid, van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990, wordt 2° vervangen door wat volgt :

“2° wanneer het openbaar ministerie aantoont dat tegelijk de volgende voorwaarden zijn vervuld :

- een afdwingbare pedagogische maatregel is dringend noodzakelijk ;
- er zijn voldoende ernstige aanwijzingen dat de minderjarige onmiddellijk moet worden beschermd tegen een vorm van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik ;
- het verlenen van hulp en bijstand op vrijwillige basis is niet meteen mogelijk.”. (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 755/4, amendement nr. 1)

(verantwoording zie algemene bespreking)

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* herhaalt dat zij voorliggende formulering een verbetering vindt, maar de invulling van “dringend noodzakelijk” is nog even problematisch. Ook voor de invulling van “voldoende ernstige aanwijzingen” wordt aan de Vlaamse regering tot 31 juli 2005 de tijd gegeven. Wat is overigens het verschil tussen “dringend

noodzakelijk” en “maatschappelijk noodzakelijk” in het voorstel van decreet integrale jeugdhulp ? Ook de formulering “verlenen van hulp en bijstand op vrijwillige basis is niet meteen mogelijk” vindt spreker problematisch. De problemen die er tot nog toe waren met de 45-dagenregeling hebben ook te maken met het aanbod, de juiste toeleiding, indicatiestelling en verwijzing. Dat zijn allemaal elementen die men tracht op te lossen via het decreet integrale jeugdhulp, waarin dan verwezen wordt naar 31 juli 2005. De werkgroep Dwang in de IJH heeft wel conclusies, maar ze zijn nog onvoldoende getoetst tijdens de proefperiode. Men maakt de zaken gecompliceerder door nu al een formulering voorop te stellen als men in het najaar van 2005 nog een evaluatie verwacht. Het ware beter het ene op het andere af te stemmen.

Amendement nr. 1 dat artikel 2 vervangt, wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerd artikel 2 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 3

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* vraagt welke precies de maatregelen zijn die nu ter beschikking staan van de jeugdrechters. Op de hoorzitting werd gepleit om de maatregelen te beperken tot de echt dringende en de verdere jeugdhulpverlening achteraf niet te hypothekeren. Bovendien, hoe ruimer de mogelijkheden worden, hoe meer het de jeugdrechter zal zijn die de maatregelen zal kiezen. Op die wijze stapt men af van het prioritair kansen geven aan de vrijwillige hulpverlening. Net via de integrale jeugdhulp wil men dit beter diagnosticeren, indiceren en toewijzen. Daarmee wil het lid wel niet gezegd hebben dat de jeugdmagistraten nu volledig vrij spel krijgen. Tot slot herhaalt het lid haar vraag of de jeugdmagistraten daarvoor vragende partij zijn en of de minister hiervan op de hoogte is.

De heer *Koen Helsen* antwoordt dat het niet direct over meer mogelijkheden gaat in vergelijking met vroeger, maar over het flexibel toepassen van de verschillende mogelijkheden. De procedure wordt eenvoudiger en doorzichtiger. De interne tegenstrijdigheden worden eruit gehaald. Dat wordt juist beoogd met het afschaffen van de 45-dagenregel.

De *minister* zegt dat zij ook benieuwd is naar de wijze waarop de nieuwe procedure gehanteerd zal worden. De minister gaat er van uit dat dit niet zal

leiden tot een vermeerdering van het aantal plaatsingen bij hoogdringendheid. Het zal hoe dan ook van nabij opgevolgd worden. Als er misbruiken ten gevolge van deze bepaling vastgesteld zouden worden, dan zal onmiddellijk gereageerd worden. De minister verwacht dit echter niet.

Artikel 3 van voorliggend voorstel van decreet bepaalt dat de maatregelen in artikel 23 van de gecoördineerde decreten bijzondere jeugdbijstand, § 1, 4° en 6° tot en met 13°, ter beschikking staan van de jeugdrechtbank, na vordering van het openbaar ministerie op grond van dringende noodzakelijkheid. Aanvankelijk was het in de gecoördineerde decreten de bedoeling de maatregelen bij dringende noodzakelijkheid te beperken. Het was de ambitie om het keurslijf van die beperking te verruimen. Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* had graag vernomen welke maatregelen er nu bij komen. Of zal men de evaluatie aangrijpen om in de toekomst alle afdwingbare pedagogische maatregelen toe te voegen ? Met de modulering was het in de integrale jeugdhulp net de bedoeling om nog veel meer maatregelen ter beschikking te stellen. Ook hier loopt men voor op de evaluatie. Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* betreurt dit. Als men alles houdt zoals het is, dan is dit artikel overbodig.

Artikel 3 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikelen 4 en 5

De artikelen 4 en 5 worden aangenomen met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Artikel 6 (nieuw)

De heer *Koen Helsen*, mevrouw *Ria Van Den Heuvel* en de heren *Jan Roegiers* en *Jan Van Duppen* hebben een amendement ingediend dat ertoe strekt een artikel 6 toe te voegen, dat luidt als volgt :

“Artikel 6

Dit decreet treedt in werking 6 maanden na de publicatie in het Belgisch Staatsblad.”. (755/4, amendement nr. 2)

Amendement nr. 2, dat een nieuw artikel 6 toevoegt, wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen.

III. Wegstemmen van de reflectietermijn en eindstemming

Conform artikel 56, 3°, van het Reglement van het Vlaams Parlement, wordt met 8 stemmen tegen 1, bij 1 onthouding, beslist dat er geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn.

Het voorstel van decreet, zoals geamendeerd, wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* meldt dat zij zich bij de eindstemming heeft onthouden om de bij de algemene bespreking aangegeven redenen. De CD&V acht het niet opportuun nu een wijziging aan te brengen aan de gecoördineerde decreten bijzondere jeugdbijstand, vooraleer het voorstel van decreet betreffende de integrale jeugdhulp goedgekeurd is. Uit de hoorzitting is voldoende gebleken dat dit voorstel geïntegreerd deel dient uit te maken van het voorstel van decreet integrale jeugdhulp, zeker op het punt waar de jongere het meest recht heeft op bescherming.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Veerle DECLERCQ

Koen HELSEN

Ria VAN DEN HEUVEL

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Artikel 1**

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 22, eerste lid, van de decreten inzake bijzondere jeugdbijstand, gecoördineerd op 4 april 1990, wordt 2° vervangen door wat volgt :

“2° wanneer het openbaar ministerie aantoonst dat tegelijk de volgende voorwaarden zijn vervuld :

- een afdwingbare pedagogische maatregel is dringend noodzakelijk ;
- er zijn voldoende aanwijzingen dat de minderjarige onmiddellijk moet worden beschermd tegen een vorm van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik ;
- het verlenen van hulp en bijstand op vrijwillige basis is niet meteen mogelijk.”.

Artikel 3

Artikel 27 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

“Artikel 27

De jeugdrechtsbank kan, wanneer zij door het openbaar ministerie gevorderd werd op grond van artikel 22, eerste lid, 2°, één van de maatregelen nemen bedoeld in artikel 23, § 1, 4° en 6° tot en met 13°.

Artikelen 23, § 2, 24, 25, 2° en 3°, en 26 zijn van overeenkomstige toepassing.”.

Artikel 4

In artikel 40, § 2, van dezelfde decreten wordt het tweede lid opgeheven.

Artikel 5

Artikelen 3 en 4 zijn niet van toepassing op de gedingen die voor de inwerktreding van dit decreet op grond van artikel 22, eerste lid, 2°, van dezelfde decreten werden ingesteld.

Voor deze gedingen blijven artikelen 27 en 40, § 2, van dezelfde decreten gelden zoals die van toepassing waren voor de inwerkingtreding van dit decreet.

Artikel 6

Dit decreet treedt in werking 6 maanden na de publicatie in het Belgisch Staatsblad.